

Protokół ze spotkania informacyjnego

Dotyczy: Zagospodarowanie Fortu nr 31 „Św. Benedykt” - konsultacje społeczne

Termin: 7.10.2021 r. godzina 17.00

Miejsce: Muzeum Podgórze, ul. Limanowskiego 51

Formuła: spotkanie informacyjne

Przebieg spotkania:

W dniu spotkania do Muzeum Podgórze przybyło około 20 mieszkańców Krakowa oraz przedstawiciele Małopolskiego Stowarzyszenia Miłośników Historii RAWELIN i Stowarzyszenia PODGORZE.PL, a także przedstawiciele Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze (Zastępca Przewodniczącego Rady i Zarządu – Mirosław Szczygieł, Jacek Młynarz), Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie (Marcin Paradyż – Zastępca Dyrektora ds. Technicznych, Justyna Góralczyk – Kierownik Referatu Lokali Służby Zdrowia i Fortów), Zarządu Zieleni Miejskiej w Krakowie (Łukasz Pawlik – Zastępca Dyrektora ds. Zieleni) oraz Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa (Piotr Marzec). Obecna była również Aleksandra Latocha – przedstawicielka Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych, prowadząca i moderatorka spotkania. Stawili się również eksperci i znawcy fortyfikacji, w osobach pracowników naukowych Politechniki Krakowskiej: dra inż. arch. Filipa Suchonia oraz dra inż. arch. Krzysztofa Wielgusa.

Spotkanie rozpoczęła Aleksandra Latocha, która powitała uczestników, przedstawiła główne zasady współpracy oraz plan spotkania:

- otwarcie spotkania,
- wieża nr 31 – analiza strategiczna,
- dobre praktyki,
- pytania i odpowiedzi,
- dyskusja, zbieranie pomysłów.

W drugiej części otwarcia głos zabrał Dyrektor Marcin Paradyż, który przedstawił cel konsultacji tj. zebranie pomysłów i oczekiwań mieszkańców dotyczących zagospodarowania Fortu nr 31 „Św. Benedykt”. Następnie zaprezentował przykładowy model realizacji inwestycji tego rodzaju z wyszczególnieniem jej poszczególnych etapów:

- wybór funkcji – dokonanie analizy zgłoszonych pomysłów i oczekiwań w ramach konsultacji oraz wybór głównych funkcji do realizacji,
- program funkcjonalno-użytkowy – stworzenie programu funkcjonalno-użytkowego dla wybranych funkcji, wraz z dostosowaniem do możliwości adaptacyjnych obiektu, uzyskanie opinii konserwatorskiej, wykonanie szacunkowego zestawienia kosztów realizacji inwestycji,
- decyzja co do realizacji inwestycji – określenie przyszłego użytkownika, źródeł finansowania inwestycji, wprowadzenie zadania inwestycyjnego do Wieloletniej Prognozy Finansowej i budżetu Gminy Miejskiej Kraków,
- wykonanie projektu budowlanego – wykonanie kompletnej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji umożliwiających realizację prac budowlanych,
- realizacja prac budowlanych – wykonanie prac budowlanych i uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

Na pytanie mieszkańców Dyrektor wskazał, że minimalny czas potrzebny do zrealizowania inwestycji to około 5-6 lat, pod warunkiem posiadania środków finansowych na jej realizację w pełnej wysokości, tak aby poszczególne prace mogły być wykonywane na bieżąco i w pełnym zakresie, bez przerw spowodowanych brakiem pełnego finansowania. Podkreślił również, że realizacja każdego z etapów

prowadzenia inwestycji wymaga zabezpieczenia na ten cel środków finansowych w budżecie GMK i WPF.

Kolejną część spotkania poprowadził ekspert dr inż. arch. Filip Suchoń. W swojej prezentacji wskazał na kluczowe aspekty rewitalizacji: zabytek, instytucje, społeczność, finanse, przyroda. Przedstawił przykładowe analizy, z wykorzystaniem aspektów: strony silne, strony słabe, szanse, zagrożenia. Poruszył również kwestię wytycznych konserwatorskich. W odniesieniu do parteru konieczne jest udostępnienie obiektu ze względu na wartość unikalnego zabytku techniki i myśli inżynierskiej, brak zgody na stałe zadaszenie wewnętrznego dziedzińca, ścisłe wymogi odnośnie konserwacji elewacji. W odniesieniu do piętra brak zgody na wprowadzanie przebić i wtórnych podziałów wewnątrz, prowadzenie instalacji zgodnie z zachowanymi kanałami dymowymi i wentylacyjnymi, natomiast w kwestii dachu konieczne jest przeprowadzenie konsultacji ze specjalistami. Ekspert wskazał również na zasygnalizowane w trakcie spaceru badawczego aspekty związane z klatką schodową: bezpieczeństwo użytkownika, droga ewakuacyjna, dostępność, ingerencja w strukturę. Przedstawił zestawienie potencjalnych funkcji, w tym m.in. muzealną, biurową, artystyczną, edukacyjną oraz kryteria decydujące o pozytywnej ocenie wariantu projektowego. Na zakończenie tej części spotkania ekspert podkreślił, że obiekt istnieje od blisko 165 lat, a od ponad 35 lat jest czasowo udostępniany.

Następnie ekspert dr inż. arch. Krzysztof Wielgus przedstawił przykłady dobrych praktyk – najbardziej adekwatnych do Fortu nr 31 „Św. Benedykt”. Ukazał je w formie krótkiej prezentacji multimedialnej, w oparciu o przykłady z Chorwacji (Fort Bourignon w Twierdzy Pula), z Holandii (Fort Bij Asperen i Westbaterij Muiden), z Włoch (Twierdza Werona), z Niemiec (Twierdza Ulm) a także ze Stanów Zjednoczonych (projekty fortyfikacji - baterii/redut wieżowych z Twierdzy West Point, projektu Tadeusza Kościuszki jako pioniera nowych trendów w fortyfikacji). Głównym zadaniem prezentacji było jednak ukazanie możliwości udanych a niskonakładowych i niskoingerencyjnych adaptacji dla celów kultury. Ukazano szerzej dobre przykłady z Twierdzy Kraków (Bastion III, Fort 2 „Kościuszk”) i przede wszystkim z terenu Twierdzy Przemyśl - Pomnika Historii RP. Jako przykład podsumowujący ekspert wskazał nowoczesne interaktywne muzeum inżynierii w Albula (Kanton Gryzonja, Szwajcaria) będące elementem zabytkowej Kolei Retyckiej - Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wskazał na ważny aspekt wartości Fortu 31 "Św. Benedykt" - nie tylko jako zabytku fortyfikacji czy pamiątki militarnej lecz zabytku tzw. "inżynierii bohaterskiej".

W kolejnej części spotkania prowadząca Aleksandra Latocha zachęciła uczestników do zadawania pytań panelistom w składzie: dr inż. Filip Suchoń, dr inż. Krzysztof Wielgus, dyr. Marcin Paradyż, dyr. Łukasz Pawlik. Jedną z poruszonych kwestii była sprawa inwentaryzacji zieleni na działce znajdującej się w zarządzie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie. Dyrektor Marcin Paradyż poinformował, że w przyszłym roku planowane jest zlecenie opracowania inwentaryzacji zieleni z projektem gospodarki zielenią. Przedmiotem zainteresowania uczestników była również sprawa dostępności obiektu, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Eksperti wskazali, że specyfika klatki schodowej i ograniczenia konserwatorskie raczej uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnościami dostęp na wyższe kondygnacje. Zdaniem ekspertów ewentualne dobudowanie windy do obiektu byłoby problematyczne, z punktu widzenia konserwatorskiego. W ostateczności eksperci widzą możliwość zainstalowania jakiegoś rodzaju dźwigu osobowego w duszy schodów, podnośnik pneumatyczny itp. Umożliwiłaby on dostęp na wyższe kondygnacja osobom z ograniczeniami ruchu przy czym inwestycja ta byłaby kosztowna, niełatwa technicznie, a przepustowość byłaby ograniczona. W kwestii dostępności rozumianej jako dojazd eksperci wskazali, że konieczne jest zapewnienie dostępu służbom technicznym, natomiast przy obiekcie nie powinien powstać żaden dodatkowy parking. Padło pytanie o kwestie finansowania inwestycji, w odpowiedzi na które Dyrektor Marcin Paradyż wskazał na środki własne Gminy Miejskiej Kraków, środki ze Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (z zastrzeżeniem, że to dofinansowanie obejmowałoby tylko prace konserwatorskie, natomiast na wszystkie pozostałe, w tym nowe instalacje konieczne byłoby wydatkowanie innych środków) oraz środki z Unii Europejskiej, przy czym nie są

jeszcze znane zasady nowego programu. Ostatnią kwestią było istniejące ogrodzenie obiektu. Przekazano uczestnikom, że w przypadku prowadzenia prac budowlanych w ramach inwestycji konieczne będzie zabezpieczenie terenu przez dostępem osób trzecich, natomiast w dalszym etapie możliwe jest zrezygnowanie z ogrodzenia.

Podsumowując spotkanie, prowadząca Aleksandra Latocha poprosiła uczestników o zgłaszanie swoich pomysłów na zagospodarowanie Fortu nr 31 „Św. Benedykt”. Pojawiły się następujące propozycje:

- wieża techniki (Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii RAWELIN),
- minimum ingerencji, charakter spacerowy (zbliżony do wieży techniki),
- teatr elżbietański/szekspirowski,
- miejsce aktywności lokalnej społeczności,
- połączenie funkcji społecznych i historycznych,
- jak Fort Gerharda w Świnoujściu,
- galeria krakowskich artystów.

Około godziny 19:10 spotkanie zostało zakończone.

Dokumentacja fotograficzna:

